

INFORMACJA DLA HODOWCÓW DROBIU

W związku z zagrożeniem wystąpienia wysoce zjadliwej grypy ptaków w Polsce hodowcy drobiu powinni zachowywać szczególną ostrożność i stosować odpowiednie środki bioasekuracji minimalizujące ryzyko przeniesienia wirusa grypy ptaków do gospodarstwa, w szczególności:

- 1. Przechowywać drób na ogrodzonej przestrzeni, pod warunkiem uniemożliwienia kontaktów z dzikim ptactwem;**
- 2. Przechowywać paszę w pomieszczeniach zamkniętych lub pod szczelnym przykryciem, uniemożliwiającym kontakt z dzikim ptactwem;**
- 3. Karmić i poić drób w pomieszczeniach zamkniętych, do których nie mają dostępu ptaki dzikie;**
- 4. Stosować w gospodarstwie odzież i obuwie ochronne oraz po każdym kontakcie z drobiem lub dzikimi ptakami umyć ręce wodą z mydłem;**
- 5. Stosować maty dezynfekcyjne w wejściach i wyjściach z budynków, w których utrzymywany jest drób.**

Hodowco !!!

Pamiętaj o zgłaszaniu niezwłocznie do odpowiednich osób i instytucji (lekarz weterynarii prywatnej praktyki, powiatowy lekarz weterynarii, wójt/burmistrz/prezydent miasta) podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej drobiu

Objawy kliniczne wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) u drobiu

Zwiększona śmiertelność; znaczący spadek pobierania paszy i wody; objawy nerwowe: drgawki, skręt szyi, paraliż nóg i skrzydeł, niezdolność do ruchu; duszności, sinica, wybroczyny, biegunki, nagły spadek nieśności

UWAGA ! HPAI

ZASADY, KTÓRYCH NALEŻY PRZESTRZEGAĆ W CELU OCHRONY GOSPODARSTWA PRZED WIRUSEM WYSOCE ZJADLIWEJ GRYPY PTAKÓW (HPAI)

Jeżeli utrzymujesz drób, musisz to zgłosić do Powiatowego Lekarza Weterynarii.

Nie karm i nie pój drobiu na zewnątrz budynków gospodarskich. Nie wykorzystuj do pojenia drobiu wody ze zbiorników, do których dostęp mają dzikie ptaki.

Nie wnoś na teren gospodarstwa zwłok dzikich ptaków oraz tusz ptaków łownych

Osoby, które uczestniczyły w polowaniu na ptaki łowne nie mogą w ciągu 72 godzin od zakończenia polowania obsługiwać drobiu.

Myj i odkażaj narzędzia przeznaczone do obsługi drobiu przed każdym ich użyciem.

Przed i po obsłudze drobiu umyj ręce wodą z mydłem. Do pracy z drobiem używaj oddzielnego ubrania oraz butów i pozostawiaj je w kurniku.

Stosuj maty dezynfekcyjne w wejściach i wyjściach z budynków, w których utrzymywany jest drób w systemie bezwybiegowym.

Zabezpiecz drób oraz paszę i ściółkę przed kontaktem z dzikim i ptakami.

Obserwuj stan zdrowia ptaków. O wszelkich niepokojących objawach natychmiast powiadom lekarza weterynarii.

Obowiązki posiadacza zwierząt:

Należy wyraźnie podkreślić, że nakazy i zakazy skierowane są do posiadaczy zwierząt. Oznacza to, że to adresat decyzji (strona postępowania) jest zobligowana do wykonania powyższych nakazów i zakazów, w tym i zakazu zabicia i utylizacji zwierząt, a niewykonanie decyzji wiązać się musi z zastosowaniem przymusu egzekucyjnego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej.

Posiadacz zwierząt wykonując nakazy i zakazy musi pamiętać, że obowiązują go przepisy prawa dotyczące m.in. sposobu zabicia ptaków, utylizacji zwłok zwierzęcych, dezynfekcji i oczyszczania pomieszczeń.

Zabicie ptaków:

Odnosnie zabicia ptaków zastosowanie mają przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 1099/2009 z dnia 24 września 2009 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania (Dz. U. UE. L. z 2009 r. Nr 303, str. 1), dotyczące „zmniejszenia liczebności”.

Zmniejszanie liczebności następuje pod nadzorem urzędowym, którego zadaniem jest zapewnienie możliwie jak największego dobrostanu zabijanych zwierząt.

Utylizacja:

Utylizacja zwłok, produktów pochodzenia zwierzęcego, powinna zostać przeprowadzona w sposób określony w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.) oraz w przepisach wydanych w trybie tego rozporządzenia. Z punktu widzenia powyższej regulacji zwłoki, produkty pochodzenia zwierzęcego i obornik, których zniszczenia nakazał powiatowy lekarz weterynarii jest surowcem kategorii 2.

Czyszczenie i odkażanie

Warunki i sposób przeprowadzania czyszczenia i odkażania, w tym odkażania pomieszczeń, nawozów naturalnych i ściółki został szczegółowo opisany w załączniku IV do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 grudnia 2007 roku w sprawie zwalczania grypy ptaków. Z punktu widzenia niniejszego opracowania kluczowy element związany z odkażaniem i czyszczeniem wiąże się z obowiązkiem przeprowadzenia ww. czynności pod nadzorem urzędowym i zgodnie z wytycznymi urzędowego lekarza weterynarii.

Podstawowe wymogi bioasekuracji:

1. Specjalna odzież i obuwie ochronne przeznaczone tylko do wykonywania prac (karmienie, pojenie, czyszczenie itp.) z drobiem;
2. Posiadanie na stanie mat dezynfekcyjnych, w takiej liczbie, która zapewnia zabezpieczenie wszystkich wejść i wjazdów do gospodarstwa w przypadku wystąpienia zagrożenia chorobą;
3. Posiadanie na stanie takiej ilości środków dezynfekcyjnych, żeby wystarczyły one do przeprowadzenia doraźnej dezynfekcji;
4. Budynki, w których utrzymywany jest drób, powinny być:
  - zabezpieczone przed dostępem zwierząt innych niż drób utrzymywany w gospodarstwie, w tym dzikich ptaków;
  - utrzymywane w czystości.
5. W gospodarstwie należy wydzielić miejsca do składowania:
  - środków dezynfekcyjnych (miejsce te musi być zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych),
  - obornika,
  - produktów leczniczych weterynaryjnych.
6. Umieszczenie przy wejściach do budynków, w których utrzymywane są zwierzęta, tablic z napisem „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”.
7. Zakaz:
  - 1) pojenia drobiu oraz ptaków utrzymywanych przez człowieka wodą ze zbiorników, do których dostęp mają dzikie ptaki,
  - 2) wnoszenia i wwożenia na teren gospodarstwa, w którym jest utrzymywany drób, zwłok dzikich ptaków lub tusz ptaków łownych; zakaz ten nie dotyczy więc osób utrzymujących ptaki, które nie mieszczą się ww. definicji drobiu.
8. Nakaz:
  - 1) utrzymywania drobiu w sposób ograniczający jego kontakt z dzikimi ptakami.
  - 2) zgłaszania do powiatowego lekarza weterynarii miejsc, w których jest utrzymywany drób lub inne ptaki, z wyłączeniem ptaków utrzymywanych stale w pomieszczeniach mieszkalnych,
  - 3) utrzymywania drobiu w sposób wykluczający jego dostęp do zbiorników wodnych, do których dostęp mają dzikie ptaki,
  - 4) przechowywania paszy dla ptaków w sposób zabezpieczający przed kontaktem z dzikimi ptakami oraz ich odchodami oraz karmienia i pojenia drobiu oraz ptaków utrzymywanych w niewoli w sposób zabezpieczający paszę i wodę przed dostępem dzikich ptaków oraz ich odchodami,
  - 5) wyłożenia mat dezynfekcyjnych przed wejściami i wyjściami z budynków inwentarskich, w których jest utrzymywany drób, w liczbie zapewniającej zabezpieczenie wejść i wyjść z tych budynków - w przypadku ferm, w których drób jest utrzymywany w systemie bezwybiegowym,
  - 6) stosowania przez osoby wchodzące do budynków inwentarskich, w których jest utrzymywany drób, odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego, przeznaczonych do użytku wyłącznie w danym budynku - w przypadku ferm, w których drób jest utrzymywany w systemie bezwybiegowym.
  - 7) stosowania przez osoby wykonujące czynności związane z obsługą drobiu zasad higieny osobistej, w tym mycie rąk przed wejściem do budynków inwentarskich,

- 8) oczyszczania i odkażania sprzętu i narzędzi używanych do obsługi drobiu przed każdym ich użyciem,
- 9) powstrzymania się przez osoby, które w ciągu ostatnich 72 godzin uczestniczyły w polowaniu na ptaki łowne, od wykonywania czynności związanych z obsługą drobiu,
- 10) dokonywania codziennego przeglądu stad drobiu wraz z prowadzeniem dokumentacji zawierającej w szczególności informacje na temat liczby padłych ptaków, spadku pobierania paszy lub nieśności. Zarówno przegląd stad drobiu, jak i prowadzenie dokumentacji musi być prowadzone codziennie, a więc na bieżąco musi być to udokumentowane.

Objawy:

Główne objawy kliniczne wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) u drobiu to:

- znaczna liczba nagłych padnięć,
- depresja,
- gwałtowny spadek/utrata produkcji jaj,
- miękkie skorupy jaj,
- objawy nerwowe,
- zasinienie i obrzęk grzebienia i dzwonek,
- silne łzawienie,
- obrzęk zatok podoczodołowych,
- kichanie,
- duszność,
- biegunka.

Wystąpienie któregoś z powyższych objawów powinno być zgłoszone do powiatowego inspektoratu weterynarii